

Существуют три модели CLIL: первая – soft CLIL (мягкий), когда внимание обучаемых акцентируется на языковых особенностях материала по специальной дисциплине; вторая – hard CLIL (твёрдый), когда большая половина предметов учебного плана по специальности изучается на иностранном языке; третья модель (partial immersion) – это изучение отдельных модулей программы по специальности на иностранном языке [2].

В МГЭИ им. А. Д. Сахарова БГУ используется третья модель, которая была апробирована со студентами 4 курса специальности «Ядерная и радиационная безопасность» в 2011–2012 учебном году и продолжается до сих пор. Занятия по английскому языку и определенные дисциплины специальности преподавались в тесной связи друг с другом.

Согласование содержания учебного материала по дисциплинам специальности и иностранному языку, а также сотрудничество и скоординированная деятельность всех преподавателей (как читающих спецкурсы, так и ведущих практические занятия по английскому языку) способствуют формированию целостного профессионального мировоззрения и мышления, интеграции знаний и повышению познавательной активности студентов-экологов.

ЛИТЕРАТУРА

1. Coyle, D. Content and Language Integrated Learning / D. Coyle, P. Hood, David Marsh // Cambridge. University Press. – 2010. – P. 56.

2. Крупченко, А. К. Интегративность – ключевой принцип профессиональной лингводидактики // Тенденции развития языкового образования в современном мире - 2011: материалы междунар. науч.-практ. конф. Ч. 2. – Минск : МГЛУ, 2012. – С. 211.

БЕЛАРУСКАЯ МОВА ЯК КАМΠΑНАЕНТ НАЦЫЯНАЛЬнай САМАІДЭНТЫФІКАЦЫІ МОЛАДЗІ ў СУЧАСНЫХ РЭАЛІЯХ

THE BELARUSIAN LANGUAGE AS A COMPONENT OF NATIONAL SELF-IDENTIFICATION OF YOUTH IN MODERN REALIA

Н. М. Даўгулевiч

N. Dauhulevich

*Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, МДЭІ імя А. Д. Сахарова БДУ,
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь
Belarusian State University, ISEI BSU, Minsk, Republic of Belarus*

З пункту гледжання моўнай кампетэнцыі разглядаецца праблема нацыянальнай самаідэнтыфікацыі ў прадстаўнікоў сучаснай моладзі.

From the language competence view, the paper analyzes the issue of national self-identification of modern youth.

Ключавыя словы: моўная кампетэнцыя, нацыянальная самаідэнтыфікацыя, білінгвізм, моўная сітуацыя.

Keywords: language competence, national self-identification, bilingualism, language situation.

Мова з'яўляецца адным з асноўных кампанентаў нацыянальнай самасвядомасці. Менавіта праз родную мову адбываецца знаёмства чалавека са светам, праз мову асоба становіцца членам першаснага калектыву, праз мову ажыццяўляецца непарыўная сувязь індывіда са сваім народам. Такім чынам, мова – істотная адзінка этнічнага калектыву (народа, нацыі).

Моўная сітуацыя ў Беларусі як «сукупнасць функцыянальна размеркаваных моўных аб'яднанняў (асобных моў і формаў іх існавання), якія абслугоўваюць зносіны ў адміністрацыйна-тэрытарыяльным аб'яднанні» [1], характарызуецца шэрагам асаблівасцей, якія звязаны з сацыяльнымі, эканамічнымі, палітычнымі, этналінгвістычнымі фактарамі.

Адна з асаблівасцей моўнай сітуацыі звязана з характарам білінгвізму (двухмоўя). Упершыню даны тэрмін увёў У. Вайнрайх, які ахарактарызаваў двухмоўе як «практыку папераменнага выкарыстання дзвюх моў» [2, с. 22]. Нягледзячы на тое, што ў Законе «Аб мовах у Рэспубліцы Беларусь» дзяржаўнымі з'яўляюцца беларуская і руская мовы (дзяржаўнае двухмоўе), на практыцы моўная сітуацыя ўяўляе прыклад нацыянальна-рускага білінгвізму, паколькі народы нашай краіны выкарыстоўваюць у якасці сродку міжнацыянальных зносін менавіта рускую мову. Такім чынам, фармальнае абвясчэнне дзяржаўнасці дзвюх моў прывяло да яшчэ большага звужэння сферы ўжывання беларускай мовы.

Яшчэ адной асаблівасцю з'яўляецца несупадзенне этнічнай і моўнай самаідэнтыфікацыі: калі чалавек вызначае сябе беларусам, а ў якасці роднай мовы пазначае мову рускую. Гэта ў сваю чаргу часта прыводзіць да яшчэ адной асаблівасці – «дыялагічнага білінгвізму» – дыялог, пры якім суб'екты выкарыстоўваюць розныя

мовы (русскую і беларускую). У большасці выпадкаў такая форма білінгвізму сведчыць пра недастатковае валоданне беларускай мовай адным з удзельнікаў камунікацыі і таму немагчымасцю ўжывання яе ў працэсе моўных зносін. Як заўважае Л. Ц. Выгонная, «носьбіты сумешчанага двухмоўя ведаюць, што іх ступень валодання адной з моў не адпавядае патрэбнаму для «раскаваных» зносін ... таму яны пазбягаюць гаварыць на пэўнай мове..., набываюць своеасаблівы комплекс «моўнай непаўнацэннасці» [3, с. 12].

З мэтай прааналізаваць моўную кампетэнцыю і вызначэнне этнічнай самаідэнтыфікацыі ў прадстаўнікоў сучаснай моладзі ў студэнцкіх групх 2-га і 5-га курса факультэта экалагічнай медыцыны быў праведзены граматычны тэст з 18 заданняў і пісьмовае апытанне на тэму «Як Вы адчуваеце сваю прыналежнасць да беларускага народа?».

Граматычны тэст напісалі 114 студэнтаў 5-га курса: 17 правільных адказаў – 1 чалавек, 15 правільных адказаў – 1 чалавек, 14 правільных адказаў – 8 чалавек. 16 студэнтаў адмовіліся адказаць на пісьмовае апытанне.

На 2-м курсе граматычны тэст напісалі 78 чалавек: 15 правільных адказаў – 8 чалавек, 12 правільных адказаў – 1 чалавек. 25 студэнтаў адмовіліся адказаць на пісьмовае апытанне.

Аналіз адказаў студэнтаў на тэму «Як Вы адчуваеце сваю прыналежнасць да беларускага народа?» падрабязна разглядаецца ў дакладзе.

ЛИТЕРАТУРА

1. Санхорова, Г. Н. Ситуация диглоссии и языковая ассимиляция (к постановке проблемы). Internet, 2002: <http://www.sitim.sitc.ru/conferences/ntfe/fommJitml>

2. Вайнрайх, У. Языковые контакты: Состояние и проблемы исследования / У. Вайнрайх. – Киев: Вища школа, Изд-во при Киев. ун-те, 1979. – 263 с.

3. Выгонная, Л. Ц. Псіхалінгвістычныя аспекты беларуска-рускага білінгвізму / Л. Ц. Выгонная // Беларуская лінгвістыка. – 1994. – Вып. 44. – С. 10–14.

ПОВЫШЕНИЕ КВАЛИФИКАЦИИ ВОСПИТАТЕЛЕЙ ДОШКОЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ ПО ЭКОЛОГИЧЕСКОМУ ОБРАЗОВАНИЮ В РАМКАХ МЕЖДУНАРОДНОГО ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ПРОЕКТА TEMPUS IV+PROJECT «ECOLOGICAL EDUCATION FOR BELARUS, RUSSIA AND UKRAINE» – ECO-BRU

TRAINING OF TUTORS OF PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS ON ENVIRONMENTAL EDUCATION WITHIN THE FRAMEWORK OF INTERNATIONAL ECOLOGICAL PROJECT TEMPUS IV+PROJECT «ECOLOGICAL EDUCATION FOR BELARUS, RUSSIA AND UKRAINE» – ECO-BRU

О. В. Дзюбенко

E. Dzyubenko

Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет им. Григория Сковороды,

г. Переяслав-Хмельницкий, Украина

SHEI «Pereyaslav-Khmelnytsky Pedagogical University named Gregory»

Pereyaslav-Khmelnytsky, Ukraina

Рассматривается концептуальная модель повышения квалификации по экологической тематике для педагогических колледжей по специальности «Дошкольное образование».

The article discusses the conceptual model of advanced training in ecological subjects for teachers colleges for specialities «Preschool Education».

Ключевые слова: преподаватель колледжа, «Дошкольное образование», экологическое образование, экологическая культура, экологические знания.

Keywords: teachers colleges, «Preschool education», environmental education, ecological culture, environmental knowledge.

Экологическое образование – непрерывный процесс обучения, усвоения ценностей и понятий, направленный на формирование знаний и умений, необходимых для осмысления и оценки взаимосвязей между человеком и окружающей средой. Оно которые предусматривают развитие умений принимать экологически целесообразные решения и имеет своей целью усвоение соответствующих правил поведения в природе и формирование в конечном результате экологической культуры личности, осознания себя частью природы, чувство ответственности за нее.